

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XI. Quia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

generalis regula præscribi potest, nisi hæc, quòd reus non antè tradendus sit, nisi spectatis circumstantiis incorrigibilis videatur, aut si innocentibus vel bono publico periculum imminet, nisi facinorosus clericus tollatur.

7 Dico III. Positâ etiam incorrigibilitate, aut maioris mali periculo, necesse non est clericum tradere potestati seculari, quia potest etiam ab Ecclesiastico Prælato in carcerem perpetuum includi, vti habetur in c. vt famæ 35. de sententia excommunicationis, qui textus videtur repugnare huic capitulo, nam hic dicitur, quòd clericus incorrigibilis comprimendus sit per potestatem secularem; ibi autem dicitur, quòd Prælati non tantum possint, sed etiam debeât in arcta custodia detinere. Quare Abb. hic n. 24. Dec. n. 11. laborant in conciliandis his capitulis. Sed Resp. vnum idemque fuisse propositum Cælestini III. & Innocentij III. capitulo, vt famæ, quòd clericus propter crimen homicidij v. g. non antè sed tùm demùm penitus exterminandus & abijciendus sit, si incorrigibilitas accesserit: non enim propositum fuit generalem modum abiectiois præscribere, sed vnus respondit de traditione factâ magistratui seculari, quia de ea interrogatus erat, alter verbò de abiectioe in carcerem perpetuum, quia de hoc quæsitum erat, vter autem modus adhibendus sit, reliquitur discretioni Prælati, nam interdum expedit magis ad publicum exemplum, vt reus v. g. parricida aut fur sacrilegus & incorrigibilis tradatur magistratui seculari, præsertim, cùm molestum videri possit Episcopo, in carceribus perpetuis clericos tenere; interdum verbò magis expedit, vt clericus, qui alioquin realiter degradari, & potestati laicæ tradi deberet, v. g. ob hæresin aut veneficia, ad perpetuum carcerem damnetur, idque probo ex cit. c. 1. de hæreticis in 6. ibi enim talis est seculari Curia relinquendus aut immurandus.

8 QUÆRITVR II. Quæ hoc loco de clericis dicuntur, vtrum similiter intellenda sint de religiosis omnibus, si eriminosi sint. Resp. Affirmatiuè cum Hostienfi & Decio hic not.

2. Nam in materia fauorabili, qualis hæc est, nomine clerici veniunt etiam Religiosi, sicut & Episcopi. Ita docet Syluester & alij ver. clericus. Accedit, quòd ratio constitutionis, quæ est tum personarum fauor, tum exemptio à foro seculari, similiter locum habeat in omnibus Ecclesiasticis personis,

CAPITVLVM XI.

Quia.

PARAPHRASIS.

Pancratium Rectorem Ecclesiâ suâ spoliauerat Vitus, contra quem iniquum occupatorem ad Iudices delegatos Apostolicum rescriptum impetrauit spoliatus. Accidit verbò, vt defuncto Vito Rogerius in eandem Ecclesiâ se intruderet. Hoc casu respondit Cælestinus secundum formam prioris rescripti sub eisdem iudicibus causam inter Rogerium & Pancratium terminandam esse, sicuti inter eundem Rogerium & Vitum, si viueret, terminaretur,

SVMMARIVM.

Rescriptum ordinariè non extenditur de persona in personam, nisi persona altera fictione iuris eadem censeatur.

NOTANDVM Vnicum. Licet rescriptum, quippe strictæ interpretationis, ordinariè non extendatur de persona in personam g. B. & G. 40. de offic. delegati. Excipi tamen debet, nisi persona altera iuris fictione eadem censeatur; sic rescriptum impetratum contra Caium, dum is viueret, ob debitum v. g. ex mutuo, produci potest contra hæredem eius seu successorem vniuersalem, quia eadem cum defuncto persona censeatur: Qua de re dixi in c. significauit, 36. de rescript. Simili itaque ratione hic statuit Pontifex, vt rescriptum impetratum contra violentum possessorem produci etiam possit contra eum, qui in vitiosam possessionem scienter successit, idque propter æquitatem canonicam, partim vt lites citius expediatur,

ur, c. 5. partim quia etiam secundum leges
ciuiles vitium possessionis ad successorem
transire censetur. l. vitia, 11. C. de acquirenda
possessione. Ita Gl. fermè communiter
recepta, tamen aliter hoc capitulum Inno-
centius explicet, sed de hac materia infra a-
gendum c. 15. & c. sæpe, 18. de restitutio-
ne spoliatorum.

CAPITVLVM XII.

Cum venissent.

PARAPHRASIS.

Solus Papa & non inferior Iudex cognosce-
re potest de dubijs ortis circa priuilegia
Sedis Apostolicæ.

SUMMARIVM.

1. Priuilegia Sedis Apostolicæ solum Papa
interpretari potest interpretatione nec
cessaria, quæ vim legis obtinent.
 2. Princeps, seu Superiorem non habens po-
test in propria causa iudex esse; melius
tamen & iuri naturali conformius a-
get, si eam vel arbitris committat, vel
iudices ordinarios constituat super cau-
sis inter ipsum & subditos exortis,
 3. Iudex inferior Principe in causa propria
iudex esse nequit, nisi factum v. g. ini-
uria ipsi illata notoria sit.
 4. Episcopus in causa ecclesiæ suæ iudex ef-
se potest, licet tunc ut iudex recusari
possit, aliàs autem ut testis in hoc casu
recusari nequit.
 5. Si iniuria vel alia causa directè pertinet
ad Episcopum, aliumue Prælatum, &
notoria non sit, non potest in ea esse iu-
dex.
 6. Potest Prælatus ad defensionem iniuriam
suorum vel Ecclesiæ suæ extraiudiciali-
ter procedendo, censuras comminari &
inferre, modo sit possessor bonæ fidei.
- V Idetur fermo esse de priuilegijs à Sede
Apostolica concessis v. g. de priuilegijs

exemptionis, nam de talibus dubia oriri so-
lent, num legitimè collata aut impetrata,
quousque se extendant, & num reuocata.
Ait itaque Innocentius II. neminem præ-
ter Papam eius priuilegia interpretari pos-
se, quod intelligi debet de interpretatione
necessaria, quæ vim legis seu decreti gene-
ralis obtinet, cuiusmodi interpretationem
solus Princeps seu author legis aut priuile-
gij, non item inferior facere potest, nam e-
iusdem est interpretari, cuius est condere;
vti hic Innocentius docet, & explicauit lib. 1.
tr. 4. c. 18. not. 2. Sin verò partibus in iudi-
cio contententibus dubium incidat de pri-
uilegio à Papa concessio, tum iudex cogno-
scere ac interpretari nõ prohibetur, vti idem
Innoc. hic fatetur, & Dec. n. 4. Verum talis in-
terpretatio nõ præiudicat, neq; alijs obliga-
tionem affert, præterquam partibus contē-
dentibus, nisi à sententia appellare velint,
quamobrè talis iudicis interpretatio dicitur
necessaria; sin autè ipse Princeps, videl. Papa
legem aut priuilegium à se concessum inter-
pretetur, tum eius interpretatione absolutè
standum est, tamen fortè à mente primitus
legem condentis, aut priuilegium conceden-
tis discrepet, eò quod leges & priuilegia talia
ipsius dispositioni subiecta sint, ita vt etiam
reuocare possit. Qua de re Decius hic, n. 3.

QVÆRITVR hic cum Gl. ver. iudicari,
si controuersia oriatur, v. g. de priuilegio
exemptionis seu subiectionis immediatæ er-
ga Sedem Romanam, quod Ecclesiæ aliqua
prætendit; vtrum in hac causa Papa cogno-
scere possit: Videtur quod non, cum non
possit in propria causa iudicare: in l. vn. C.
ne quis in propria causa iudicet. Sed affirmat
Gl. hic, Ioann. Andr. n. 6. Decius n. 5. & do-
cui lib. 3. tr. 6. c. 2. q. 4. quod Princeps seu
Superiorem non habens in causa propria iu-
dex esse possit. Sumitur ex l. & hoc, 41. ff. de
hæredibus instituendis. vbi Tiberius Im-
perator in causa propria sententiam dixit;
melius tamen & conformius iuri naturali
aget Princeps, si vel arbitris committat, vel
iudices ordinarios constituat super causis
inter ipsum & subditos, iuxta l. 2. C. Si ad-
uersus fiscum. Vbi dicitur, quod in controuer-